

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

26 septembrie 2014*

„Mediu — Directiva 2003/87/CE — Sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră — Norme tranzitorii privind alocarea armonizată a cotelor de emisie cu titlu gratuit începând cu anul 2013 — Decizia 2011/278/UE — Măsuri naționale de punere în aplicare prezentate de Germania — Clauză privind situații extreme — Libertatea de alegere a ocupației și libertatea de a desfășura o activitate comercială — Drept de proprietate — Proportionalitate”

În cauza T-614/13,

Romonta GmbH, cu sediul în Seegebiet Mansfelder Land (Germania), reprezentată de I. Zenke, de M.-Y. Vollmer, de C. Telschow și de A. Schulze, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de E. White, de C. Hermes și de K. Herrmann, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei 2013/448/UE a Comisiei din 5 septembrie 2013 privind măsurile naționale de punere în aplicare pentru alocarea tranzitorie cu titlu gratuit a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în conformitate cu articolul 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 240, p. 27), în măsura în care la articolul 1 alineatul (1) din decizia menționată se respinge alocarea către reclamantă a unor cote suplimentare pentru a treia perioadă de comercializare a cotelor de emisie cuprinsă între 2013 și 2020, solicitate în temeiul clauzei privind situații extreme prevăzută la articolul 9 alineatul (5) din Treibhausgas-Emissionshandelsgesetzes (Legea germană privind comercializarea cotelor de emisii de gaze cu efect de seră) din 21 iulie 2011,

TRIBUNALUL (Camera a cincea),

compus din domnii A. Dittrich (raportor), președinte, și J. Schwarcz și doamna V. Tomljenović, judecători,

grefier: domnul J. Plingers, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 mai 2014,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

Istoricul cauzei

- 1 Reclamanta, Romonta GmbH, este o întreprindere situată în Germania și este singurul fabricant de ceară de lignit din Europa. Din lignitul cu conținut extrem de ridicat în bitum, extrage bitum în vederea prelucrării și comercializării acestuia sub formă de ceară de lignit. Reclamanta utilizează reziduurile de lignit într-o centrală de cogenerare cu randament ridicat, energia termică produsă de aceasta fiind folosită în procesul său industrial. Aceasta vinde energia electrică produsă în mod accesoriu în centrala sa de cogenerare. Începând de la 1 ianuarie 2005, i se aplică sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii Europene, în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2009/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea îmbunătățirii și extinderii sistemului comunitar de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră (JO L 140, p. 63) (denumită în continuare „Directiva 2003/87”). Potrivit articolului 1 din Directiva 2003/87, acest sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră a fost instituit în scopul reducerii unor astfel de emisii în Uniune.
- 2 În acest scop, articolul 9 primul paragraf din Directiva 2003/87 prevede diminuarea lineară pornind de la mijlocul perioadei 2008-2012 a cantității de cote emise anual la nivelul Uniunii începând din 2013. Potrivit celui de al doilea paragraf al aceluiași articol, Comisia Europeană trebuia să publice cantitatea totală a cotelor la nivelul Uniunii pentru 2013. În această privință, ea a adoptat Decizia 2010/384/UE din 9 iulie 2010 privind cantitatea de certificate care trebuie emise la nivel comunitar pentru anul 2013 în temeiul Sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (JO L 175, p. 36), abrogată prin Decizia 2010/634/UE a Comisiei din 22 octombrie 2010 de ajustare a cantității (JO L 279, p. 34). Această cantitate totală este distribuită potrivit regulilor prevăzute la articolele 10, 10a și 10c din Directiva 2003/87. Astfel, o parte din cote sunt alocate cu titlu gratuit în temeiul articolelor 10a și 10c din această directivă. Toate cotele care nu sunt alocate cu titlu gratuit în conformitate cu articolele 10a și 10c din Directiva 2003/87 sunt scoase la licitație începând cu 2013 de statele membre, în temeiul articolului 10 din directiva menționată.
- 3 În ceea ce privește cotele care urmează să fie alocate cu titlu gratuit în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87, Comisia trebuia să adopte dispoziții integral armonizate de punere în aplicare la nivelul Uniunii pentru o alocare armonizată a cotelor de emisie cu titlu gratuit. În această privință, avea obligația, printre altele, să stabilească criterii de referință *ex ante* pentru fiecare sector sau subsector și să considere ca punct de plecare în această privință performanța medie a primelor 10 % dintre cele mai eficiente instalații dintr-un sector sau subsector al Uniunii în perioada 2007-2008. Pe baza acestor criterii de referință era calculat numărul de cote de emisie care urmau să fie alocate cu titlu gratuit începând cu anul 2013 fiecareia dintre instalațiile în cauză.
- 4 La 27 aprilie 2011, Comisia a adoptat Decizia 2011/278/UE de stabilire, pentru întreaga Uniune, a normelor tranzitorii privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a cotelor de emisii în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87 (JO L 130, p. 1). În cuprinsul acestei decizii, Comisia a definit, în măsura posibilului, criterii de referință pentru fiecare produs, astfel cum reiese din considerentul (4) și din anexa I la decizia menționată. Atunci când nu a fost posibilă stabilirea unui produs de referință, dar sunt generate gaze cu efect de seră eligibile pentru alocarea gratuită a cotelor de emisie, a fost elaborată o ierarhie de trei abordări alternative, conform considerentului (12) al acestei decizii. Astfel, căldura de referință a fost utilizată în cazul proceselor în care se consumă căldură și în care se

folosește un agent de transport al căldurii măsurabile. Combustibilul de referință a fost utilizat în cazul în care se consumă căldură nemăsurabilă. În cazul emisiilor de proces, cotele de emisie au fost alocate pe baza emisiilor istorice.

- 5 Articolul 10 din Decizia 2011/278 conține normele în temeiul cărora statele membre au obligația să calculeze în fiecare an numărul de cote de emisie alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații autorizate de pe teritoriul lor începând din anul 2013. În temeiul alineatului (2) al acestui articol, statele membre au obligația să determine mai întâi, separat pentru fiecare subinstalație, numărul anual preliminar de cote de emisie alocate cu titlu gratuit, pentru fiecare subinstalație a unui produs de referință și pentru subinstalația căldurii de referință, combustibilul emisiilor de proces de referință și emisiile de proces.
- 6 În temeiul articolului 11 alineatul (1) din Directiva 2003/87 și al articolului 15 alineatele (1) și (2) din Decizia 2011/278, statele membre trebuiau să transmită Comisiei, până la 30 septembrie 2011, o listă a instalațiilor de pe teritoriul lor care intră sub incidența acestei directive, precum și cotele gratuite alocate fiecărei instalații de pe teritoriul lor, calculate conform normelor menționate la articolul 10a alineatul (1) și la articolul 10c din directiva menționată. Potrivit articolului 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278, Comisia trebuia să evalueze includerea fiecărei instalații pe listă, precum și cantitățile anuale totale preliminare corespunzătoare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit și să determine factorul de corecție transsectorial uniform. Determinarea acestuia era necesară întrucât cantitatea anuală maximă de cote care pot fi alocate cu titlu gratuit era limitată în temeiul articolului 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87. Conform articolului 15 alineatul (4) din Decizia 2011/278, dacă Comisia nu respinge înscrierea unei instalații pe această listă și nici cantitățile anuale totale preliminare corespunzătoare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit instalației respective, statul membru în cauză poate determina cantitatea anuală finală a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit pentru fiecare an în perioada 2013-2020. Potrivit articolului 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87, statele membre nu pot alocă cote cu titlu gratuit instalațiilor a căror înscriere pe lista menționată la alineatul (1) a fost respinsă de Comisie.
- 7 În Germania, Decizia 2011/278 a fost pusă în aplicare în special în Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz (Legea privind comercializarea cotelor de emisii de gaze cu efect de seră, denumită în continuare „TEHG”) din 21 iulie 2011. Articolul 9 alineatul (5) din TEHG conține o clauză privind situații extreme și prevede următoarele:

„În cazul în care alocarea cotelor efectuată în temeiul articolului 10 creează dificultăți excesive pentru operatorul instalației și pentru o întreprindere afiliată care, din rațiuni legate de dreptul comercial și de dreptul societăților, trebuie să fie răspunzătoare în nume propriu pentru riscurile economice ale operatorului respectiv, autoritatea competentă alocă, la cererea operatorului, cote suplimentare în cantitatea necesară pentru o justă compensare, cu condiția ca Comisia Europeană să nu refuze această alocare în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE.”

- 8 La 21 decembrie 2011, reclamanta a solicitat autorității germane responsabile cu punerea în aplicare a comercializării cotelor de emisie alocarea unor cote gratuite pentru instalația sa, al cărei cod de identificare este DE000000000000978, pe baza criteriului emisiilor de proces și al căldurii de referință și a clauzei privind situații extreme prevăzută la articolul 9 alineatul (5) din TEHG. În această privință, reclamanta a arătat că supraviețuirea sa depindea de alocarea de cote suplimentare în temeiul acestei clauze, în caz contrar riscând lichidarea judiciară.
- 9 La 7 mai 2012, Republica Federală Germania a transmis Comisiei lista instalațiilor de pe teritoriul său care intrau sub incidența Directivei 2003/87, precum și cotele care urmau să fie alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații situate pe teritoriul său, conform articolului 15 alineatul (1) din Decizia 2011/278. Pentru instalația reclamantei, acest stat membru a calculat cantitatea provizorie de cote de emisie care urmau să fie alocate cu titlu gratuit în special prin aplicarea clauzei privind situații extreme, prevăzută la articolul 9 alineatul (5) din TEHG.

- 10 La 5 septembrie 2013, Comisia a adoptat Decizia 2013/448/UE privind măsurile naționale de punere în aplicare pentru alocarea tranzitorie cu titlu gratuit a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în conformitate cu articolul 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87 (JO L 240, p. 27, denumită în continuare „decizia atacată”).
- 11 Prin articolul 1 alineatul (1) din decizia atacată coroborat cu punctul A din anexa I la această decizie, Comisia a respins includerea instalației reclamantei pe listele de instalații care intră sub incidența Directivei 2003/87 transmise de statele membre în temeiul articolului 11 alineatul (1) din această directivă și cantitățile anuale totale preliminare de cote de emisie alocate cu titlu gratuit instalației respective.
- 12 Comisia a apreciat în considerentul (11) al deciziei atacate că alocarea cu titlu gratuit a cotelor către reclamantă în temeiul articolului 9 alineatul (5) din TEHG trebuia să fie refuzată pentru motivul că Decizia 2011/278 nu prevedea ajustarea pe care dorea să o efectueze Republica Federală Germania în temeiul acestei dispoziții. Republica Federală Germania nu ar fi demonstrat că alocarea calculată pentru instalația în cauză pe baza Deciziei 2011/278 era în mod evident neadecvată în raport cu obiectivul de armonizare deplină a alocărilor care trebuie atins. Alocarea cu titlu gratuit a unei cantități mai mari de cote în beneficiul anumitor instalații ar denatura sau ar risca să denatureze concurența și ar avea efecte transfrontaliere, ținând cont de schimburile comerciale la nivelul Uniunii în toate sectoarele care intră sub incidența Directivei 2003/87. Având în vedere principiul egalității de tratament a instalațiilor incluse în sistemul de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră, Comisia a considerat că era, așadar, necesar să se opună cantităților preliminare de cote alocate cu titlu gratuit anumitor instalații cuprinse în măsurile naționale germane de punere în aplicare care erau enumerate la punctul A din anexa I la decizia atacată.
- 13 Potrivit articolului 2 din decizia atacată, fără a aduce atingere articolului 1 din această decizie, Comisia nu a formulat obiecții cu privire la listele de instalații care intră sub incidența Directivei 2003/87 transmise de statele membre în temeiul articolului 11 alineatul (1) din directiva menționată și nici cu privire la cantitățile anuale totale preliminare corespunzătoare ale cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit instalațiilor respective.
- 14 La articolul 3 din decizia atacată, Comisia a adaptat cantitatea totală a cotelor care se vor elibera începând cu 2013, determinată în temeiul articolelor 9 și 9a din Directiva 2003/87, astfel cum a fost stabilită în Decizia 2010/634.
- 15 În sfârșit, la articolul 4 din decizia atacată coroborat cu anexa II la această decizie, Comisia a stabilit, în conformitate cu articolul 15 alineatul (3) din Decizia 2011/278, factorul de corecție transsectorial uniform menționat la articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87.

Procedura și concluziile părților

- 16 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 26 noiembrie 2013, reclamanta a formulat prezenta acțiune.
- 17 Printr-un înscris separat depus la grefa Tribunalului la aceeași dată, reclamanta a solicitat judecarea prezentei cauze potrivit procedurii accelerate, conform articolului 76a din Regulamentul de procedură al Tribunalului. La 10 decembrie 2013, Comisia a depus observațiile cu privire la această cerere.
- 18 Printr-un înscris separat, depus la grefa Tribunalului la 27 noiembrie 2013, reclamanta a formulat o cerere de măsuri provizorii în care solicita, în esență, președintelui Tribunalului suspendarea executării deciziei atacate în măsura în care, prin această decizie, alocarea cotelor în temeiul articolului 9 alineatul (5) din TEHG fusese respinsă.

- 19 Prin Decizia din 17 decembrie 2013, Tribunalul (Camera a cincea) a admis cererea de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate.
- 20 Prin Ordonanța din 20 ianuarie 2014, Romonta/Comisia (T-614/13 R, EU:T:2014:16), cererea de măsuri provizorii a fost respinsă și s-a dispus soluționarea cererii privind cheltuielile de judecată odată cu fondul.
- 21 La 21 ianuarie 2014, procedura scrisă a fost încheiată.
- 22 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a cincea) a decis deschiderea procedurii orale.
- 23 În cadrul unei măsuri de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a invitat Comisia să răspundă la o întrebare în ședință.
- 24 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 14 mai 2014.
- 25 Reclamanta solicită Tribunalului:
- anularea deciziei atacate în măsura în care la articolul 1 alineatul (1) din această decizie se respinge alocarea către reclamantă a unor cote suplimentare pentru a treia perioadă de comercializare a cotelor de emisie cuprinsă între 2013 și 2020, solicitate în temeiul clauzei privind situații extreme prevăzute la articolul 9 alineatul (5) din TEHG;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 26 Comisia solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

- 27 Fără a invoca în mod formal o excepție de inadmisibilitate, Comisia contestă admisibilitatea acțiunii. Înainte de a examina motivele invocate de reclamantă, trebuie, așadar, să se examineze admisibilitatea acțiunii.

Cu privire la admisibilitate

- 28 Comisia contestă calitatea procesuală activă a reclamantei și mai precis afectarea directă a acesteia. În opinia sa, articolul 15 alineatele (4) și (5) din Decizia 2011/278 prevede măsuri naționale de punere în aplicare înaintea alocării cotelor de emisie.
- 29 Potrivit articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, orice persoană fizică sau juridică poate formula, în condițiile prevăzute la primul și la al doilea paragraf ale acestui articol, o acțiune împotriva actelor al căror destinatar este sau care o privesc în mod direct și individual, precum și împotriva actelor normative care o privesc în mod direct și care nu presupun măsuri de executare.

- 30 În speță, nu se contestă că decizia atacată nu era adresată reclamantei, care, așadar, nu este destinatarul actului respectiv. În această situație, în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, reclamanta nu poate formula o acțiune în anulare împotriva actului menționat decât cu condiția, în special, ca acesta să o privească direct.
- 31 În ceea ce privește afectarea directă, potrivit unei jurisprudențe constante, această condiție impune, în primul rând, ca măsura contestată să producă în mod direct efecte asupra situației juridice a particularului și, în al doilea rând, să nu lase nicio putere de apreciere destinatarilor acestei măsuri care sunt însărcinați cu punerea sa în aplicare, aceasta având un caracter pur automat și decurgând doar din reglementarea Uniunii, fără aplicarea altor norme intermediare (Hotărârea din 5 mai 1998, Dreyfus/Comisia, C-386/96 P, Rec., EU:C:1998:193, punctul 43, Hotărârea din 29 iunie 2004, Front national/Parlamentul, C-486/01 P, Rec., EU:C:2004:394, punctul 34, și Hotărârea din 10 septembrie 2009, Comisia/Ente per le Ville vesuviane și Ente per le Ville vesuviane/Comisia, C-445/07 P și C-455/07 P, Rep., EU:C:2009:529, punctul 45).
- 32 Este necesar să se arate că, în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87, statele membre nu pot alocă cote cu titlu gratuit instalațiilor a căror înscriere pe lista instalațiilor menționată la alineatul (1) al acestui articol a fost respinsă de Comisie. Respingerea înscrierii instalației reclamantei pe această listă, precum și a cantităților anuale totale preliminare corespunzătoare de cote de emisie alocate cu titlu gratuit acestei instalații produce, așadar, în mod direct efecte asupra situației juridice a reclamantei și nu lasă nicio putere de apreciere Republicii Federale Germania, care are sarcina punerii în aplicare a deciziei atacate. Pe de altă parte, trebuie constatat că aceste efecte ale deciziei atacate se reflectă, de asemenea, la articolul 9 alineatul (5) din TEHG, potrivit căruia alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit în temeiul clauzei privind situații extreme poate fi efectuată de autoritatea națională doar în cazul în care Comisia nu o respinge în temeiul articolului 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87 (a se vedea punctul 7 de mai sus).
- 33 Această concluzie nu este repusă în discuție de argumentarea Comisiei. Deși este adevărat, după cum afirmă Comisia, că articolul 15 alineatele (4) și (5) din Decizia 2011/278 prevede măsuri naționale de punere în aplicare, totuși această dispoziție nu exclude ca decizia atacată să o privească în mod direct pe reclamantă.
- 34 Astfel, în primul rând, în ceea ce privește articolul 15 alineatul (4) din Decizia 2011/278, trebuie arătat că acesta prevede că, în cazul în care Comisia nu respinge înscrierea unei instalații pe lista instalațiilor prevăzută la articolul 11 alineatul (1) din Directiva 2003/87, inclusiv cantitățile anuale totale preliminare corespunzătoare de cote de emisie alocate cu titlu gratuit acestei instalații, statul membru în cauză stabilește cantitatea anuală finală de cote de emisie alocate cu titlu gratuit pentru fiecare an în perioada 2013-2020, în conformitate cu articolul 10 alineatul (9) din Decizia 2011/278. Această din urmă dispoziție precizează modul în care este stabilită cantitatea anuală totală finală a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații autorizate. Această cantitate corespunde cantității anuale totale preliminare a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații înmulțită cu factorul de corecție transsectorial definit de Comisie.
- 35 În speță, în decizia atacată, Comisia a stabilit în mod definitiv toți factorii care trebuie luați în considerare pentru calcularea de către Republica Federală Germania a cantităților anuale finale de cote de emisie alocate cu titlu gratuit pentru fiecare an în perioada 2013-2020 instalației reclamantei. Astfel, în decizia menționată, aceasta a stabilit, pe de o parte, cantitățile anuale totale preliminare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații, precum și, pe de altă parte, factorul de corecție transsectorial. În scopul calculării cantității anuale totale finale a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit instalației în discuție, în conformitate cu normele prevăzute la articolul 10 alineatul (9) din Decizia 2011/278, Republica Federală Germania nu dispunea, așadar, de nicio putere de apreciere. Calculul acestei cantități decurgea doar din decizia atacată, în care toți factorii relevanți fuseseră

stabiliți în mod definitiv. Punerea în aplicare a deciziei atacate prin calcularea cantității anuale totale finale a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit instalației în discuție avea, așadar, un caracter pur automat.

- 36 În al doilea rând, în ceea ce privește articolul 15 alineatul (5) din Decizia 2011/278, trebuie arătat că acesta obligă statele membre să transmită Comisiei o listă a cantităților anuale finale ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit în perioada 2013-2020, determinate în conformitate cu articolul 10 alineatul (9) din această decizie, după stabilirea cantității anuale finale pentru toate instalațiile autorizate de pe teritoriul lor. În această privință, este suficient să se sublinieze că o astfel de obligație de informare nu are drept consecință acordarea unei puteri de apreciere statelor membre și le obligă pe acestea din urmă doar să comunice Comisiei rezultatul calculului cantității anuale totale finale a cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații în discuție.
- 37 În consecință, trebuie să se considere că decizia atacată o privește în mod direct pe reclamantă. Având în vedere că decizia menționată o privește în mod direct în plus ca urmare a faptului că, prin aceasta din urmă, Comisia a respins în mod individual cantitățile anuale totale preliminare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit instalației sale, aspect care nu este, de altfel, contestat de Comisie, reclamanta are calitate procesuală activă.
- 38 Acțiunea este, așadar, admisibilă.

Cu privire la fond

- 39 În susținerea acțiunii formulate, reclamanta invocă trei motive, care sunt întemeiate, în primul rând, pe încălcarea principiului proporționalității, în al doilea rând, pe încălcarea competențelor statelor membre și a principiului subsidiarității, precum și, în al treilea rând, pe încălcarea drepturilor fundamentale. Tribunalul consideră oportun să examineze, în primul rând, primul și al treilea motiv împreună și, în al doilea rând, al doilea motiv.

Cu privire la primul și la al treilea motiv, întemeiate pe încălcarea principiului proporționalității și drepturilor fundamentale

- 40 Reclamanta arată că prin respingerea alocării cotelor de emisie cu titlu gratuit pentru situații extreme, Comisia a încălcat principiul proporționalității și drepturile sale fundamentale. Cu titlu principal, aceasta afirmă că prin faptul că a considerat că Decizia 2011/278 împiedica alocarea cotelor în temeiul unei clauze privind situații extreme, Comisia nu a respectat această decizie și a încălcat principiul proporționalității și drepturile sale fundamentale. În subsidiar, reclamanta arată că, în cazul în care argumentarea sa principală ar fi respinsă pentru motivul că Decizia 2011/278 nu menționează în mod expres posibilitatea alocării cotelor suplimentare în situații extreme, ar trebui să se considere că această decizie este disproporționată și încalcă drepturile sale fundamentale.

– Cu privire la argumentarea, prezentată cu titlu principal, referitoare la încălcarea principiului proporționalității și a drepturilor fundamentale prin nerespectarea Deciziei 2011/278

- 41 Reclamanta arată că Comisia a încălcat Decizia 2011/278 atunci când a considerat că această decizie împiedica alocarea cotelor în temeiul unei clauze privind situații extreme. Prin faptul că a refuzat să autorizeze alocarea cotelor în temeiul articolului 9 alineatul (5) din TEHG, Comisia ar fi încălcat principiul proporționalității și drepturile sale fundamentale, și anume libertatea sa de alegere a ocupației, libertatea sa de a desfășura o activitate comercială, precum și dreptul său de proprietate, prevăzute de articolele 15-17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

- 42 Este necesar să se constate că, pentru a putea concluziona în sensul că Comisia nu a respectat Decizia 2011/278 și că, în consecință, a încălcat principiul proporționalității și drepturile fundamentale ale reclamantei prin faptul că a refuzat să autorizeze alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit în temeiul unei clauze privind situații extreme, ar trebui ca o astfel de alocare să fie posibilă în conformitate cu această decizie, care se întemeiază pe Directiva 2003/87, aspect contestat de Comisie.
- 43 În speță, trebuie constatat că alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit în temeiul unei clauze privind situații extreme nu era posibilă conform Deciziei 2011/278 care se întemeiază pe Directiva 2003/87, întrucât, potrivit normelor de drept aplicabile, Decizia 2011/278 nu permitea Comisiei să autorizeze alocarea cotelor în temeiul unei astfel de clauze și Comisia nu dispunea de nicio putere de apreciere, după cum arată aceasta din urmă.
- 44 Astfel, în primul rând, trebuie arătat că Decizia 2011/278 nu permite Comisiei să autorizeze alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit în temeiul unei clauze privind situații extreme precum cea menționată la articolul 9 alineatul (5) din TEHG. Articolul 10 din Decizia 2011/278 conține astfel norme în temeiul cărora statele membre au obligația să calculeze pentru fiecare an numărul cotelor de emisie alocate cu titlu gratuit începând din 2013 fiecareia dintre instalațiile autorizate de pe teritoriul lor. Potrivit acestei dispoziții, statele membre au obligația să calculeze cantitatea de cote care urmează să fie alocate cu titlu gratuit instalațiilor de pe teritoriul lor pe baza valorilor de referință stabilite în Decizia 2011/278 sau a emisiilor de proces, a anumitor coeficienți multiplicatori și a factorului de corecție transsectorial stabilit conform articolului 15 alineatul (3) din această decizie.
- 45 Aceste norme de alocare sunt explicate în considerentele Deciziei 2011/278. După cum reiese din considerentul (4) al Deciziei 2011/278, Comisia a elaborat, în măsura posibilului, criterii de referință pentru produse. Potrivit considerentului (12) al acestei decizii, atunci când nu a fost posibilă stabilirea unui produs de referință, dar sunt generate gaze cu efect de seră eligibile pentru alocarea gratuită a cotelor de emisii, a fost elaborată o ierarhie de trei abordări alternative. Astfel, din considerentul (12) menționat rezultă că, în cazul proceselor în care se consumă căldură și în care se folosește un agent de transport al căldurii măsurabile, este aplicabilă căldura de referință. Combustibilul de referință este aplicabil în cazul în care se consumă căldură nemăsurabilă. În cazul emisiilor de proces, cotele de emisii trebuie alocate pe baza emisiilor istorice.
- 46 Sistemul stabilit prin Decizia 2011/278 prevede, așadar, norme exhaustive pentru alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit, astfel încât orice alocare a cotelor cu titlu gratuit în afara acestor norme este exclusă. Această concluzie este confirmată de faptul că, deși includerea unei clauze privind situații extreme a fost discutată ca urmare a inițiativei unui stat membru în procedura de adoptare a Deciziei 2011/278, o astfel de clauză nu a fost reținută în final, după cum a arătat Comisia în ședință drept răspuns la o întrebare adresată de Tribunal.
- 47 În al doilea rând, este necesar să se arate că Comisia nu dispunea de nicio putere de apreciere pentru a respinge înscrierea instalației reclamantei pe listele de instalații care intră sub incidența Directivei 2003/87 prezentate Comisiei conform articolului 11 alineatul (1) de această directivă, precum și cantitățile anuale totale preliminare corespunzătoare ale cotelor de emisii alocate cu titlu gratuit acestei instalații. Astfel, decizia atacată are drept temeiuri juridice articolele 10a și 11 din Directiva 2003/87. Conform articolului 11 alineatul (1) din această directivă, fiecare stat membru prezintă Comisiei lista instalațiilor de pe teritoriul său care intră sub incidența directivei menționate, precum și cotele gratuite alocate fiecărei instalații de pe teritoriul său, calculate în conformitate cu normele menționate la articolul 10a alineatul (1) și la articolul 10c din directiva menționată. Potrivit articolului 11 alineatul (3) din această directivă, statele membre nu pot alocă cote cu titlu gratuit instalațiilor a căror înscriere pe lista menționată la alineatul (1) al acestui articol a fost respinsă de Comisie. Astfel cum a afirmat Comisia, din articolul 11 alineatele (1) și (3) din Directiva 2003/87 rezultă că decizia sa de a respinge sau de a nu respinge înscrierea unei instalații pe lista în discuție depinde exclusiv de aspectul dacă cotele alocate instalației de statul membru în cauză au fost calculate în conformitate cu normele

menționate la articolul 10a alineatul (1) și la articolul 10c din directiva menționată. În caz contrar, Comisia are obligația de a refuza respectiva înscriere, fără a dispune de o putere de apreciere în această privință.

48 În al treilea rând, în măsura în care reclamanta susține că recunoașterea unui caz de forță majoră este posibilă și permite astfel alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit în cazul în care o întreprindere riscă să devină insolubilă și să nu își poată îndeplini obligația de restituire în lipsa unor mijloace suficiente, argumentarea sa trebuie, de asemenea, să fie respinsă. Astfel, desigur, potrivit jurisprudenței, chiar în lipsa unei dispoziții exprese, recunoașterea unui caz de forță majoră este posibilă atunci când o cauză exterioară invocată de subiectele de drept are consecințe invincibile și inevitabile până la a face imposibilă din punct de vedere obiectiv pentru persoanele în cauză respectarea obligațiilor lor (Hotărârea din 17 octombrie 2013, Billerud Karlsborg și Billerud Skärblacka, C-203/12, Rep., EU:C:2013:664, punctul 31; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 18 martie 1980, Ferriera Valsabbia și alții/Comisia, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78-228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 și 85/79, Rec., EU:C:1980:81, punctul 140). Cu toate acestea, dat fiind că reclamanta este supusă, de la 1 ianuarie 2005, sistemului de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră prevăzut de Directiva 2003/87, doar riscul de a deveni insolubilă și de a nu putea să își îndeplinească o obligație de restituire în lipsa unor mijloace suficiente nu este suficient pentru a se constata un caz de forță majoră, care presupune împrejurări străine celui care îl invocă, neobișnuite și imprevizibile și ale cărui consecințe nu ar fi putut să fie evitate, în pofida diligenței manifestate (a se vedea Hotărârea din 18 iulie 2013, Eurofit, C-99/12, Rep., EU:C:2013:487, punctul 31 și jurisprudența citată).

49 În consecință, Comisia nu a încălcat Decizia 2011/278 prin respingerea alocării cotelor de emisie cu titlu gratuit în temeiul unei clauze privind situații extreme.

50 Argumentarea reclamantei prezentată cu titlu principal trebuie să fie, așadar, respinsă.

– Cu privire la argumentarea prezentată cu titlu subsidiar referitoare la încălcarea principiului proporționalității și drepturilor fundamentale prin Decizia 2011/278

51 Reclamanta arată că, întrucât Decizia 2011/278 nu ar permite alocarea cotelor cu titlu gratuit în temeiul unei clauze privind situații extreme, această decizie ar încălca drepturile sale fundamentale și principiul proporționalității.

52 Trebuie, așadar, să se examineze dacă Comisia a încălcat drepturile fundamentale ale reclamantei și principiul proporționalității prin faptul că nu a prevăzut în normele de alocare a cotelor de emisie cu titlu gratuit stabilite în Decizia 2011/278 că aceste cote cu titlu gratuit puteau fi alocate în temeiul unei clauze privind situații extreme.

53 Este necesar să se arate că o încălcare a drepturilor fundamentale și a principiului proporționalității ca urmare a lipsei unei clauze privind situații extreme în normele de alocare a cotelor de emisie cu titlu gratuit stabilite prin Decizia 2011/278 nu poate fi exclusă de la bun început, dat fiind că articolul 10a din Directiva 2003/87, care constituie temeiul juridic al acestei decizii, nu exclude alocarea cotelor cu titlu gratuit de către Comisie în temeiul unei astfel de clauze. Astfel, în primul rând, în conformitate cu articolul 10a alineatul (1) primul și al doilea paragraf din Directiva 2003/87, Comisia avea obligația să adopte dispoziții integral armonizate de punere în aplicare la nivelul Uniunii pentru o alocare armonizată a cotelor cu titlu gratuit, care erau destinate să modifice elemente neesențiale ale Directivei 2003/87 prin completarea acesteia. Instituirea de către Comisie a unei clauze privind situații extreme aplicabilă tuturor statelor membre ar fi respectat cerința de armonizare integrală la nivelul Uniunii a acestor măsuri de punere în aplicare. În plus, în măsura în care o astfel de clauză ar fi vizat doar cazuri excepționale și, în consecință, nu ar fi repus în discuție sistemul stabilit prin Directiva 2003/87, aceasta nu ar fi urmărit să modifice elemente esențiale ale acestei directive. În al doilea rând, în temeiul articolului 10a alineatul (1) al treilea paragraf din Directiva 2003/87, Comisia avea obligația să

stabilească, în măsura posibilului, criterii de referință *ex ante*. Atunci când nu era posibilă stabilirea unui produs de referință, dar erau generate gaze cu efect de seră eligibile pentru alocarea gratuită a cotelor de emisii, Comisia dispunea de o putere de apreciere pentru a prevedea norme, ceea ce a făcut prin stabilirea unei ierarhii de trei abordări alternative. În cadrul acestei puteri de apreciere, Comisia ar fi putut, așadar, în principiu, să prevadă și alocarea cotelor cu titlu gratuit în temeiul unei clauze privind situații extreme.

- 54 În susținerea argumentării sale, reclamanta arată că, prin faptul că nu a prevăzut o clauză privind situații extreme, Decizia 2011/278 nu îi respectă libertatea de alegere a ocupației, libertatea de a desfășura o activitate comercială și dreptul de proprietate, prevăzute de articolele 15-17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, precum și principiul proporționalității.
- 55 În temeiul articolului 6 alineatul (1) primul paragraf TUE, Uniunea recunoaște drepturile, libertățile și principiile prevăzute în Carta drepturilor fundamentale, care are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor.
- 56 Articolul 15 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale prevede că orice persoană are dreptul de a exercita o ocupație aleasă sau acceptată în mod liber. Potrivit articolului 16 din Carta drepturilor fundamentale, libertatea de a desfășura o activitate comercială este recunoscută în conformitate cu dreptul Uniunii și cu legislațiile și practicile naționale. Protecția conferită de articolul 16 menționat include libertatea de a desfășura o activitate economică sau comercială, libertatea contractuală și libera concurență, astfel cum rezultă din explicațiile referitoare la același articol, care trebuie luate în considerare, conform articolului 6 alineatul (1) al treilea paragraf TUE și articolului 52 alineatul (7) din Carta drepturilor fundamentale, în vederea interpretării acesteia (Hotărârea din 22 ianuarie 2013, Sky Österreich, C-283/11, Rep., EU:C:2013:28, punctul 42).
- 57 Potrivit articolului 17 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale, orice persoană are dreptul de a deține în proprietate, de a folosi, de a dispune și de a lăsa moștenire bunurile pe care le-a dobândit în mod legal. Nimeni nu poate fi lipsit de bunurile sale decât pentru o cauză de utilitate publică, în cazurile și condițiile prevăzute de lege și în schimbul unei despăgubiri juste acordate în timp util pentru pierderea pe care a suferit-o. Folosința bunurilor poate fi reglementată prin lege în limitele impuse de interesul general. Protecția conferită de acest articol poate fi aplicată în ceea ce privește drepturi care au o valoare patrimonială din care rezultă, având în vedere ordinea juridică, o poziție juridică deja stabilită care permite o exercitare a acestor drepturi de către și în beneficiul titularului lor (Hotărârea Sky Österreich, EU:C:2013:28, punctul 34).
- 58 Trebuie arătat că, în lipsa unei clauze privind situații extreme în Decizia 2011/278, Comisia avea obligația să respingă alocarea cotelor de emisii cu titlu gratuit către reclamantă, care depășea normele de alocare prevăzute în această decizie. Întrucât o astfel de clauză era destinată să facă față dificultăților excesive întâmpinate de instalația în discuție care amenințau existența acesteia din urmă, lipsa sa constituie o ingerință în libertatea de alegere a ocupației, în libertatea de a desfășura o activitate comercială și în dreptul de proprietate al reclamantei.
- 59 Cu toate acestea, potrivit unei jurisprudențe constante, dreptul la libera exercitare a activităților profesionale, la fel ca dreptul de proprietate nu reprezintă prerogative absolute, ci trebuie luate în considerare în raport cu funcția lor în societate. În consecință, pot fi instituite restricții în exercitarea acestor libertăți și a dreptului de proprietate, cu condiția ca aceste restricții să răspundă unor obiective de interes general urmărite de Uniune și să nu constituie, față de scopul urmărit, o intervenție disproporționată și intolerabilă care ar aduce atingere însuși conținutului acestor drepturi (Hotărârea din 14 mai 1974, Nold/Comisia, 4/73, Rec., EU:C:1974:51, punctul 14; a se vedea de asemenea Hotărârea din 21 februarie 1991, Zuckerfabrik Süderdithmarschen și Zuckerfabrik Soest, C-143/88 și C-92/89, Rec., EU:C:1991:65, punctul 73 și jurisprudența citată, Hotărârea din 6 septembrie 2012, Deutsches Weintor, C-544/10, Rep., EU:C:2012:526, punctul 54 și jurisprudența citată, și Hotărârea Sky Österreich, EU:C:2013:28, punctul 45 și jurisprudența citată). Potrivit

articolului 52 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale, orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute prin aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi și libertăți. Prin respectarea principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți.

- 60 În ceea ce privește obiectivele de interes general menționate anterior, rezultă de asemenea dintr-o jurisprudență constantă că protecția mediului figurează printre aceste obiective (a se vedea Hotărârea din 9 martie 2010, *ERG și alții*, C-379/08 și C-380/08, Rep., EU:C:2010:127, punctul 81 și jurisprudența citată).
- 61 Este necesar să se constate că lipsa unei clauze privind situații extreme în Decizia 2011/278 nu afectează nici conținutul esențial al libertății de alegere a ocupației și al libertății de a desfășura o activitate comercială, nici conținutul dreptului de proprietate. Astfel, lipsa unei astfel de clauze nu împiedică exercitarea unei activități profesionale și antreprenoriale ca atare de către operatorii de instalații care intră sub incidența sistemului de comercializare a cotelor de emisie și nici nu îi privează pe aceștia din urmă de proprietatea lor. Sarcinile instalațiilor în discuție care decurg din lipsa unei astfel de clauze sunt legate de obligația de a cumpăra la licitație cotele care lipsesc, ceea ce constituie norma instituită prin Directiva 2009/29.
- 62 În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței constatate, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, principiul proporționalității, care se numără printre principiile generale ale dreptului Uniunii, impune ca actele instituțiilor să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză, fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea dintre mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea Hotărârea din 8 iulie 2010, *Afton Chemical*, C-343/09, Rep., EU:C:2010:419, punctul 45 și jurisprudența citată).
- 63 În ceea ce privește controlul jurisdicțional al condițiilor menționate la punctul 62 de mai sus, trebuie să se recunoască Comisiei o largă putere de apreciere într-un domeniu precum cel în cauză, care implică din partea sa alegeri de natură politică, economică și socială și în care este chemată să efectueze aprecieri și evaluări complexe în raport cu obiectivul general de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prin intermediul unui sistem de comercializare a cotelor într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic [articolul 1 primul paragraf și considerentul (5) al Directivei 2003/87]. Numai caracterul vădit inadecvat al unei măsuri adoptate în acest domeniu, în raport cu obiectivul pe care instituțiile competente înțeleg să îl urmărească, poate afecta legalitatea unei astfel de măsuri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2006, *Germania/Parlamentul și Consiliul*, C-380/03, Rec., EU:C:2006:772, punctul 145 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 7 martie 2013, *Polonia/Comisia*, T-370/11, Rep., EU:T:2013:113, punctul 65 și jurisprudența citată).
- 64 Reclamanta contestă caracterul adecvat al Deciziei 2011/278 și susține că această decizie nu este în mod vădit proporțională în sens strict.
- 65 În primul rând, în ceea ce privește caracterul adecvat al Deciziei 2011/278, reclamanta susține că lipsa unei clauze privind situații extreme nu este în beneficiul protecției climei. În opinia sa, pe de o parte, orice creștere a numărului cotelor într-un caz special determină o creștere a factorului de corecție transsectorial care ar avea ca scop garantarea respectării cantității cotelor gratuite care urmează să fie livrate în ansamblul Uniunii, stabilită în mod fix. Pe de altă parte, dispariția instalației sale nu ar determina o reducere absolută a emisiilor, dat fiind că cererea de produse nu ar înceta și ar fi satisfăcută de concurenți situați în afara Uniunii, care nu ar genera mai puține emisii.

- 66 În această privință, este necesar să se sublinieze că obiectivul principal declarat al Directivei 2003/87, înaintea modificării acesteia prin Directiva 2009/29, era reducerea în mod substanțial a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru a respecta angajamentele Uniunii și ale statelor membre în temeiul Protocolului de la Kyoto, aprobat prin Decizia 2002/358/CE a Consiliului din 25 aprilie 2002 privind aprobarea, în numele Comunității Europene, a Protocolului de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice și îndeplinirea în comun a angajamentelor care decurg din acesta (JO L 130, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 27, p. 220) (Hotărârile din 29 martie 2012, Comisia/Polonia, C-504/09 P, Rep., EU:C:2012:178, punctul 77, și Comisia/Estonia, C-505/09 P, Rep., EU:C:2012:179, punctul 79). În temeiul considerentului (4) al Directivei 2003/87, Protocolul de la Kyoto angaja Uniunea și statele membre în procesul de reducere cu 8 % a emisiilor lor antropice agregate de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990 în perioada 2008-2012 (Hotărârea Polonia/Comisia, EU:T:2013:113, punctul 67).
- 67 Din articolul 1 al doilea paragraf și din considerentul (3) al Directivei 2003/87 reiese că, după modificarea prin Directiva 2009/29, Directiva 2003/87 prevede creșterea nivelului de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, astfel încât să contribuie la obținerea unor niveluri de reducere considerate necesare din punct de vedere științific pentru a evita schimbări climatice periculoase. Astfel cum rezultă din aceste dispoziții, precum și din considerentele (3), (5), (6) și (13) ale Directivei 2009/29, obiectivul principal al Directivei 2003/87, după modificarea prin Directiva 2009/29, este reducerea până în 2020 a emisiilor totale de gaze cu efect de seră din Uniune cu cel puțin 20 % în raport cu nivelurile din 1990 (Hotărârea Polonia/Comisia, EU:T:2013:113, punctul 68).
- 68 Acest obiectiv trebuie îndeplinit cu respectarea unei serii de obiective secundare și cu utilizarea anumitor instrumente. Principalul instrument în acest scop îl constituie sistemul de comercializare a drepturilor de emisie de gaze cu efect de seră, astfel cum rezultă din articolul 1 primul paragraf din Directiva 2003/87 și din considerentul (2) al acesteia. Articolul 1 primul paragraf din directivă prevede că sistemul favorizează reducerea emisiilor respective într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic. Celelalte obiective secundare pe care trebuie să le îndeplinească acest sistem sunt, printre altele, după cum se arată în considerentele (5) și (7) ale directivei, menținerea dezvoltării economice și a ocupării forței de muncă, precum și a integrității pieței interne și a condițiilor de concurență (Hotărârea Comisia/Polonia, EU:C:2012:178, punctul 77, Hotărârea Comisia/Estonia, EU:C:2012:179, punctul 79, și Hotărârea Polonia/Comisia, EU:T:2013:113, punctul 69).
- 69 În primul rând, în ceea ce privește obiectivul principal al Directivei 2003/87, și anume reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în Uniune, nu se poate susține că, în lipsa unei clauze privind situații extreme, normele de alocare conținute în Decizia 2011/278 sunt vădit inadecvate pentru atingerea acestui obiectiv. Astfel, normele de calcul privind alocările cotelor de emisie, prevăzute de Decizia 2011/278, pe baza produselor de referință, a căldurii de referință, a combustibilului de referință, precum și a emisiilor de proces urmăresc reducerea cantității cotelor care urmează să fie alocate cu titlu gratuit pentru a treia perioadă de comercializare, și anume începând din anul 2013, în raport cu cea care urma să fie alocată pentru a doua perioadă de comercializare, și anume perioada 2008-2012. Aceste măsuri fac parte din normele tranzitorii privind livrarea cotelor cu titlu gratuit prevăzute la articolul 10a din Directiva 2003/87 și urmăresc, astfel cum reiese din alineatul (1) al treilea paragraf al acestei dispoziții, să asigure că modalitățile de alocare încurajează utilizarea unor tehnici eficiente din punctul de vedere al reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și al ameliorării randamentului energetic, fără să se stimuleze creșterea nivelului emisiilor.
- 70 Această concluzie nu este repusă în discuție de faptul că, în cazul în care ar fi autorizată alocarea cotelor cu titlu gratuit suplimentare în temeiul unei clauze privind situații extreme, cantitatea anuală maximă de cote gratuite menționată la articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87 nu ar crește ca urmare a aplicării necesare a factorului de corecție transsectorial uniform, care ar determina o reducere uniformă a cantităților inițiale de cote gratuite în toate sectoarele și subsectoarele în discuție. Astfel, după cum afirmă Comisia, în cazul în care ar exista o clauză privind situații extreme, operatorii de

instalații ar putea fi mai puțin încurajați să își reducă emisiile prin intermediul acestor măsuri de adaptare economice sau tehnice deoarece ar putea solicita acordarea de cote cu titlu gratuit suplimentare instalațiilor lor în situații extreme.

- 71 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia dispariția instalației sale nu ar determina o reducere absolută a emisiilor, dat fiind că cererea de produse nu ar înceta și ar fi satisfăcută de concurenți situați în afara Uniunii care nu ar genera mai puține emisii, trebuie subliniat, pe de o parte, că obiectivul principal al Directivei 2003/87 constă în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în Uniune. Trebuie subliniat, pe de altă parte, că este inherent normelor generale de alocare să aibă un impact mai important asupra anumitor instalații decât asupra altora (Hotărârea Polonia/Comisia, EU:T:2013:113, punctul 85). În plus, articolul 10a alineatul (12) din Directiva 2003/87 conține o normă specială pentru alocarea cotelor cu titlu gratuit instalațiilor din sectoarele sau subsectoarele expuse unui risc semnificativ de „relocare a emisiilor de dioxid de carbon”, și anume, un risc de relocări ale activităților unor întreprinderi din sectoarele expuse unei puternice concurențe internaționale stabilite în Uniune în țări terțe în care cerințele în materie de emisii de gaze cu efect de seră sunt mai puțin stricte. Această normă specială reduce riscul unei simple deplasări a emisiilor.
- 72 În al doilea rând, în ceea ce privește obiectivele secundare ale Directivei 2003/87, și anume menținerea dezvoltării economice și a ocupării forței de muncă, este adevărat că Tribunalul a statuat deja că obiectivul de reducere a gazelor cu efect de seră în conformitate cu angajamentele Uniunii și ale statelor membre în cadrul Protocolului de la Kyoto trebuie realizat, în măsura posibilului, cu respectarea necesităților economiei europene (Hotărârea din 23 noiembrie 2005, Regatul Unit/Comisia, T-178/05, Rec., EU:T:2005:412, punctul 60). Cu toate acestea, trebuie să se țină seama de faptul că alocarea cotelor de emisie se întemeiază, începând cu a treia perioadă de comercializare, după cum arată considerentul (15) al Directivei 2009/29, pe principiul licitării, astfel cum este prevăzut la articolul 10 din Directiva 2003/87 (Hotărârea Polonia/Comisia, EU:T:2013:113, punctul 72). Întrucât acest principiu este însoțit de excepții în vederea atenuării unor eventuale efecte negative ale sistemului de comercializare a cotelor asupra acestor obiective secundare, și anume normele tranzitorii prevăzute la articolul 10a din Directiva 2003/87 care conțin alocarea cotelor cu titlu gratuit pe o perioadă tranzitorie, posibilitatea unor măsuri financiare prevăzută la alineatul (6) al acestui articol și normele speciale aplicabile sectoarelor expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, prevăzute la alineatul (12) al articolului menționat, nu se poate susține că normele de alocare prevăzute în Decizia 2011/278 sunt în mod vădit inadecvate în raport cu aceste obiective secundare.
- 73 În consecință, reclamanta nu a invocat elemente care permit să se considere că Decizia 2011/278, ca urmare a lipsei unei clauze privind situații extreme, era în mod vădit inadecvată în raport cu obiectivele care trebuiau atinse.
- 74 În al doilea rând, referitor la proporționalitatea în sens strict a Deciziei 2011/278 în ceea ce privește lipsa unei clauze privind situații extreme, trebuie amintit că, în aplicarea acestui principiu, chiar dacă este adecvată și necesară realizării scopurilor urmărite în mod legitim, Decizia 2011/278 nu trebuie să cauzeze inconveniente disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea în acest sens Hotărârea Polonia/Comisia, EU:T:2013:113, punctul 89).
- 75 Trebuie, așadar, să se examineze dacă lipsa, în Decizia 2011/278, a unei clauze privind situații extreme poate provoca, pentru operatorii de instalații care intră sub incidența sistemului de comercializare a cotelor de emisie, inconveniente disproporționate în raport cu scopurile urmărite prin instituirea acestui sistem, astfel încât decizia respectivă ar fi în mod vădit disproporționată în sens strict.
- 76 În această privință, trebuie constatat că, atunci când a adoptat dispoziții integral armonizate de punere în aplicare la nivelul Uniunii pentru o alocare armonizată a cotelor de emisie cu titlu gratuit în temeiul articolului 10a alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2003/87, Comisia trebuia să realizeze un

echilibru între, pe de o parte, drepturile fundamentale ale operatorilor de instalații care intră sub incidența sistemului de comercializare a cotelor de emisie și, pe de altă parte, protecția mediului, prevăzută la articolul 37 din Carta drepturilor fundamentale, la articolul 3 alineatul (3) primul paragraf TUE și la articolele 11 TFUE și 191 TFUE.

- 77 Atunci când sunt în discuție mai multe drepturi și libertăți fundamentale protejate de ordinea juridică a Uniunii, aprecierea eventualului caracter disproporționat al unei dispoziții din dreptul Uniunii trebuie să se efectueze cu respectarea concilierii necesare dintre exigențele referitoare la protecția diferitor drepturi și libertăți și justul echilibru între aceste drepturi (a se vedea Hotărârea *Sky Österreich*, EU:C:2013:28, punctul 60 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 12 iunie 2003, *Schmidberger*, C-112/00, Rec., EU:C:2003:333, punctele 77 și 81).
- 78 Reclamanta arată că Comisia nu a apreciat corect și nici nu a avut în vedere simultan protecția climei și falimentul său. Comisia ar fi considerat că intrarea sa în lichidare judiciară ar fi o măsură pozitivă în favoarea unei mai bune protecții a climei. În opinia reclamantei, Comisia a ignorat faptul că, în speță, nu era asigurată o ameliorare a protecției climei din cauza riscului de deplasare a emisiilor în afara Uniunii. În plus, Comisia ar fi nesocotit consecințele grave care ar rezulta pentru ea, pentru angajații săi și pentru clienții săi în urma încetării activităților sale. În opinia reclamantei, Comisia a considerat în mod eronat că protecția climei era mai importantă decât menținerea unui număr mare de locuri de muncă.
- 79 Trebuie arătat că reclamanta nu a prezentat elemente care permit să se considere că, în lipsa unei clauze privind situații extreme, Decizia 2011/278 era în mod vădit disproporționată în sens strict.
- 80 Astfel, în primul rând, contrar celor susținute de Comisie, introducerea unei clauze privind situații extreme nu este, desigur, incompatibilă cu obiectivele Directivei 2003/87, dat fiind că obiectivul principal al reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în Uniune trebuie îndeplinit cu respectarea unei serii de obiective secundare și cu utilizarea anumitor instrumente (a se vedea punctul 68 de mai sus). Articolul 1 primul paragraf din această directivă prevede că sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră favorizează reducerea emisiilor respective într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic. Unul dintre celelalte obiective secundare pe care trebuie să le îndeplinească acest sistem este, după cum se arată în considerentul (5) al acestei directive, menținerea dezvoltării economice și a ocupării forței de muncă. Alocarea cotelor cu titlu gratuit în temeiul unei clauze privind situații extreme ar urmări tocmai evitarea unor astfel de situații extreme pentru instalațiile în cauză și ar fi, astfel, favorabilă menținerii dezvoltării economice și ocupării forței de muncă.
- 81 Cu toate acestea, introducerea unei astfel de clauze este dificil de conciliat cu principiul „poluatorul plătește”, consacrat pentru domeniul mediului la articolul 191 alineatul (2) TFUE. Astfel, în conformitate cu acest principiu, scopul sistemului de comercializare a cotelor era acela de a stabili un preț pentru emisiile de gaze cu efect de seră și de a lăsa operatorilor alegerea între plata prețului sau reducerea emisiilor lor (Hotărârea *Polonia/Comisia*, EU:T:2013:113, punctul 90). Principiul „poluatorul plătește” urmărește, așadar, în esență, să responsabilizeze fiecare instalație în cauză în mod individual. Or, introducerea unei clauze privind situații extreme ar avea drept consecință alocarea unor cote suplimentare cu titlu gratuit anumitor instalații și reducerea uniformă a aceleiași cantități a acestui tip de cote pentru instalațiile din toate sectoarele și subsectoarele în discuție, ca urmare a aplicării necesare a factorului de corecție transsectorial uniform, întrucât cantitatea anuală maximă de cote menționată la articolul 10a alineatul (5) din Directiva 2003/87 nu poate fi mărită. Majorarea cantităților de cote care urmează să fie alocate cu titlu gratuit pentru instalațiile în cauză prin aplicarea unei clauze privind situații extreme ar putea, prin urmare, să aibă drept consecință o reducere a acestui tip de cote pentru alte instalații (a se vedea în acest sens Hotărârea *Polonia/Comisia*, EU:T:2013:113, punctul 83). Această posibilitate ar putea fi avută în vedere în cazul în care alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit în conformitate cu sistemul de comercializare a cotelor ar fi guvernată de principiul solidarității, astfel cum era cazul regimului de cote stabilit în

temeiul articolului 58 CA, în prezența unei crize vădite a industriei siderurgice, pentru a repartiza echitabil în ansamblul acestei industrii consecințele produse de adaptarea producției la posibilitățile reduse de desfacere (Hotărârea din 29 septembrie 1987, *Fabrique de fer de Charleroi și Dillinger Hüttenwerke/Comisia*, 351/85 și 360/85, Rec., EU:C:1987:392, punctele 13-16). Cu toate acestea, stabilirea unui sistem de comercializare a cotelor de emisie face parte din domeniul mediului, care este guvernat de principiul „poluatorul plătește”.

- 82 În al doilea rând, trebuie subliniat că normele introduse de Directiva 2009/29 pentru perioada de comercializare începând cu anul 2013 au modificat în mod semnificativ metodele de alocare a cotelor, pentru a institui, având în vedere experiența dobândită în prima și în a doua perioadă de comercializare, și anume în perioadele 2005-2007 și 2008-2012, un sistem mai armonizat de comercializare a cotelor de emisie pentru a eficientiza utilizarea beneficiilor provenite din comercializarea cotelor, pentru a evita perturbarea pieței interne și pentru a facilita conectarea cu alte sisteme de comercializare a drepturilor de emisie, astfel cum se enunță în considerentul (8) al Directivei 2009/29 (*Hotărârea Polonia/Comisia*, EU:T:2013:113, punctul 53). În plus, reiese din articolul 1 al doilea paragraf și din considerentul (3) al Directivei 2003/87 că, după modificarea prin Directiva 2009/29, Directiva 2003/87 prevede creșterea nivelului de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, astfel încât să contribuie la obținerea unor niveluri de reducere considerate necesare din punct de vedere științific pentru a evita schimbări climatice periculoase (*Hotărârea Polonia/Comisia*, EU:T:2013:113, punctul 68). Pentru a treia perioadă de comercializare, articolul 9 din Directiva 2003/87 prevede diminuarea lineară pornind de la mijlocul perioadei 2008-2012 a cantității de cote emise anual la nivelul Uniunii începând din 2013. Potrivit articolului 10 alineatul (1) din Directiva 2003/87 și considerentului (15) al Directivei 2009/29, începând din 2013, alocarea cotelor se întemeiază pe principiul licitării. În temeiul articolului 10a alineatul (3) din Directiva 2003/87, în principiu, nu se mai alocă cote cu titlu gratuit pentru producția de energie electrică. În conformitate cu articolul 10a alineatul (11) a doua teză de Directiva 2003/87, alocarea cu titlu gratuit scade după anul 2013 în fiecare an cu aceeași cantitate până la 30 % alocări gratuite în 2020, cu scopul de a se ajunge la nicio alocare cu titlu gratuit în 2027.
- 83 În vederea atenuării consecințelor acestui sistem de comercializare a cotelor pentru sectoarele și subsectoarele în discuție, legiuitorul Uniunii a prevăzut norme tranzitorii la articolul 10a din Directiva 2003/87, care urmăresc respectarea drepturilor fundamentale și a principiilor recunoscute în special de Carta drepturilor fundamentale, după cum reiese din considerentul (50) al Directivei 2009/29. Astfel, acesta a instituit un sistem tranzitoriu privind emiterea cotelor cu titlu gratuit pentru alte sectoare decât cel al producției de energie electrică pentru care, în temeiul articolului 10a alineatul (3) din Directiva 2003/87, se interzice alocarea de cote cu titlu gratuit. Potrivit considerentului (19) al Directivei 2009/29, acest sector are, potrivit legiuitorului, posibilitatea de a transfera costurile mărite aferente CO₂.
- 84 În plus, legiuitorul a creat norme speciale pentru anumite sectoare, în scopul unei diminuări cât mai reduse a dezvoltării economice și a ocupării forței de muncă, după cum reiese din considerentul (5) al Directivei 2003/87.
- 85 Pe de o parte, potrivit articolului 10a alineatul (6) din Directiva 2003/87, statele membre pot să adopte măsuri financiare în favoarea sectoarelor sau subsectoarelor care sunt considerate a fi expuse unor riscuri semnificative de relocare a emisiilor de dioxid de carbon ca urmare a transferării costului dioxidului de carbon în prețul electricității, pentru a compensa aceste costuri și atunci când astfel de măsuri financiare respectă normele aplicabile privind ajutorul de stat și care urmează să fie adoptate în acest domeniu. În această privință, Comisia a adoptat Orientările privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră după 2012 (JO 2012, C 158, p. 4). De asemenea, aceasta a autorizat deja ajutoare de stat destinate întreprinderilor germane expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon ca urmare a transferării costului dioxidului de carbon în prețul energiei electrice (JO 2013, C 353, p. 2).

- 86 Pe de altă parte, legiuitorul a prevăzut, la articolul 10a alineatul (12) din Directiva 2003/87, o normă specială pentru alocarea cotelor gratuite instalațiilor din sectoarele sau subsectoarele expuse unui risc important de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Potrivit acestei norme, instalațiile în cauză trebuiau să primească, în 2013 și în fiecare an ulterior până în 2020, cote cu titlu gratuit la un nivel de 100 % din cantitatea stabilită în conformitate cu măsurile prevăzute la articolul 10a alineatul (1) din Directiva 2003/87. Această normă a fost introdusă, potrivit considerentului (24) al Directivei 2009/29, pentru a evita dezavantaje economice pentru sectoarele și subsectoarele Uniunii mari consumatoare de energie supuse concurenței internaționale care nu este supusă unor restricții comparabile în materie de emisii de dioxid de carbon.
- 87 Mai mult, în temeiul articolului 10 alineatul (3) din Directiva 2003/87, statele membre determină destinația veniturilor obținute în urma licitării cotelor. În această privință, ele sunt obligate să utilizeze cel puțin 50 % din veniturile provenite din licitarea cotelor în scopuri enumerate în această dispoziție, printre care, potrivit alineatului (3) literele (a) și (g), pe de o parte, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și, pe de altă parte, finanțarea cercetării și dezvoltării în domeniul eficienței energetice și al tehnologiilor curate în sectoarele aflate sub incidența Directivei 2003/87.
- 88 Prin urmare, întrucât principiul de bază al licitării cotelor de emisie, prevăzut de Directiva 2003/87, nu este repus în discuție de reclamantă, dezavantajul pe care îl pot suferi operatorii instalațiilor supuse sistemului de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră ca urmare a lipsei unei clauze privind situații extreme este acela că, în perioada tranzitorie, aceștia pot să obțină cote gratuite doar în aplicarea normelor din Decizia 2011/278, iar nu, suplimentar, în temeiul unei astfel de clauze.
- 89 În aceste condiții, nu rezultă că Decizia 2011/278 este vădit disproporționată în sens strict ca urmare a faptului că nu prevede, cu titlu suplimentar, o clauză privind situații extreme în cazuri speciale. Reclamanta nu a prezentat elemente care permit să se considere că, exceptând riscul într-o economie de piață, existența operatorilor de instalații supuse sistemului de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră este amenințată în mod tipic de aplicarea normelor de alocare prevăzute de Decizia 2011/278. Faptul că această decizie nu prevede o clauză pentru evitarea situațiilor în care existența unei întreprinderi este amenințată ca urmare a dificultăților economice și financiare care rezultă din gestionarea sa individuală nu permite să se concluzioneze că aceasta este vădit disproporționată în sens strict. În această privință, trebuie arătat că statele membre pot, cu respectarea articolelor 107 TFUE și 108 TFUE, să ia în considerare măsuri de ajutoare de stat.
- 90 În speță, este necesar să se constate că, în opinia reclamantei, dificultățile sale economice și financiare rezultă, în esență, din faptul că în mod greșit Comisia ar fi refuzat să stabilească, în Decizia 2011/278, un produs de referință propriu pentru ceara de lignit, pe care doar ea o fabrică în Europa. Potrivit reclamantei, în cazul în care s-ar fi stabilit un astfel de produs de referință, normele de alocare prevăzute de Decizia 2011/278 i-ar fi permis să obțină suficiente cote gratuite. Or, împrejurările care au determinat aceste dificultăți, care privesc stabilirea de către Comisie a unui criteriu de referință pentru un produs specific, nu permit să se considere că existența instalațiilor este amenințată în mod tipic de aplicarea normelor de alocare prevăzute de Decizia 2011/278, cu atât mai mult cu cât reclamanta nu a invocat, în cadrul prezentei acțiuni, niciun motiv întemeiat pe lipsa stabilirii în această decizie a unui produs de referință pentru ceara de lignit, astfel cum rezultă și din ședință.
- 91 În special, din elementele de fapt și de drept invocate de reclamantă nu rezultă că normele prevăzute la articolul 10a alineatul (12) din Directiva 2003/87 nu sunt susceptibile să evite, în anumite cazuri, dificultăți economice pentru instalații care fac parte dintr-un sector expus unui risc important de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, în temeiul Deciziei 2010/2/UE a Comisiei din 24 decembrie 2009 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2003/87, a unei liste a sectoarelor și subsectoarelor considerate a fi expuse unui risc important de relocare a emisiilor de dioxid de carbon (JO 2010, L 1, p. 10), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Decizia 2014/9/UE a Comisiei din 18 decembrie 2013 (JO 2014, L 9, p. 9). În această privință, trebuie constatat că reclamanta aparține unui astfel de sector, în temeiul punctului 1.2 din anexa la Decizia 2010/2. Astfel, reclamanta aparține sectorului

„Fabricarea produselor obținute prin prelucrarea țiteiului”, corespunzător codului 2320 din Nomenclatorul general al activităților economice din Comunitățile Europene (NACE). Reclamanta beneficiază, așadar, deja de un tratament special prin faptul că a obținut în anul 2013 și va obține în fiecare an ulterior până în 2020 cote cu titlu gratuit la un nivel de 100 % din cantitatea stabilită în conformitate cu Decizia 2011/278, iar nu doar 80 % cu o scădere în fiecare an cu aceeași cantitate până la 30 % alocări gratuite în 2020, cum se prevede în regimul general în temeiul articolului 10a alineatul (11) din Directiva 2003/87.

- 92 Potrivit jurisprudenței, avantajul final de mediu depinde de rigoarea cu care se stabilește cantitatea totală de cote acordate, care constituie limita globală a emisiilor autorizate de sistemul de comercializare a cotelor (Hotărârea Billerud Karlsborg și Billerud Skärblacka, EU:C:2013:664, punctul 26). Astfel cum afirmă Comisia, dacă ar exista o clauză privind situații extreme, operatorii ar fi mai puțin încurajați să își reducă emisiile prin intermediul măsurilor de adaptare economice sau tehnice, întrucât ar putea oricum să solicite, în situații extreme, alocarea de cote gratuite suplimentare.
- 93 În plus, s-a statuat deja că, deși instituțiile trebuie să se asigure, în exercitarea competențelor lor, că sarcinile impuse operatorilor economici nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor pe care autoritatea are obligația să le realizeze, cu toate acestea, nu rezultă de aici că această obligație trebuie să fie evaluată în raport cu situația specială a unui grup determinat de operatori. O astfel de evaluare, dat fiind numărul mare și complexitatea situațiilor economice, ar fi nu doar irealizabilă, ci ar constitui, în plus, o sursă perpetuă de insecuritate juridică (Hotărârea din 24 octombrie 1973, Balkan-Import-Export, 5/73, Rec., EU:C:1973:109, punctul 22, și Hotărârea din 15 decembrie 1994, Unifruit Hellas/Comisia, T-489/93, Rec., EU:T:1994:297, punctul 74). Mai mult, s-a statuat că redresarea unei piețe vizate de măsuri de restricție ale Uniunii nu impune Comisiei obligația de a garanta fiecărei întreprinderi individuale un minim de producție în funcție de propriile criterii de rentabilitate și de dezvoltare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iulie 1982, Klöckner-Werke/Comisia, 119/81, Rec., EU:C:1982:259, punctul 13, și Hotărârea din 30 noiembrie 1983, Ferriere San Carlo/Comisia, 235/82, Rec., EU:C:1983:356, punctul 18).
- 94 În consecință, argumentarea reclamantei prezentată cu titlu subsidiar și, în consecință, primul și al treilea motiv trebuie să fie respinse.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea competențelor statelor membre și a principiului subsidiarității

- 95 Reclamanta arată că, prin respingerea alocării cotelor cu titlu gratuit în temeiul clauzei privind situații extreme prevăzută la articolul 9 alineatul (5) din TEHG, Comisia a încălcat competențele statelor membre. În opinia sa, statele membre sunt competente să stabilească toate normele de alocare care au vocație să se aplice alături de metodele de alocare definite de Comisie în Decizia 2011/278. Directiva 2003/87 nu ar prevedea faptul că Uniunea este competentă cu titlu exclusiv pentru a stabili normele de alocare. Reclamanta arată de asemenea că astfel Comisia a încălcat principiul subsidiarității.
- 96 În primul rând, în ceea ce privește argumentarea potrivit căreia statele membre sunt competente să stabilească toate normele de alocare care au vocația să se aplice alături de metodele de alocare definite de Comisie în Decizia 2011/278, reclamanta arată că din articolul 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87 reiese că alături de metodele de alocare definite de Comisie pot exista alte norme de alocare, în caz contrar refuzul menționat în această dispoziție neavând vreun sens. În opinia sa, domeniul de aplicare al articolului 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87 poate să includă doar cazurile care nu privesc alocările individuale și calculul acestora, ci norme de alocare generale, deoarece dreptul de control al Comisiei cu privire la alocările individuale de cote de către statele membre ar fi deja prevăzut la articolul 51 din Regulamentul (UE) nr. 389/2013 al Comisiei din 2 mai 2013 de creare a registrului

Uniunii în conformitate cu Directiva 2003/87 și cu Deciziile nr. 280/2004/CE și nr. 406/2009/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 920/2010 și (UE) nr. 1193/2011 ale Comisiei (JO L 122, p. 1).

- 97 Această argumentare trebuie să fie respinsă. Astfel, articolul 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87 se referă la alocări individuale, dat fiind că această dispoziție coroborată cu alineatul (1) al aceluiași articol prevede, printre altele, că Comisia verifică conformitatea cu normele menționate la articolul 10a din Directiva 2003/87 a listelor instalațiilor, precum și a cotelor gratuite alocate fiecărei instalații.
- 98 În ceea ce privește argumentul referitor la Regulamentul nr. 389/2013, trebuie arătat că acest regulament este un regulament de punere în aplicare întemeiat pe articolul 19 din Directiva 2003/87, care nu poate, așadar, să deroge de la dispozițiile articolului 11 alineatul (3) din această directivă. Pe de altă parte, trebuie arătat că, în temeiul articolului 1 din Regulamentul nr. 389/2013, acesta din urmă are ca obiect, pe de o parte, doar gestionarea și menținerea registrului independent de tranzacții prevăzut la articolul 20 alineatul (1) din Directiva 2003/87 și a registrelor prevăzute la articolul 6 din Decizia nr. 280/2004/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un mecanism de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de punere în aplicare a Protocolului de la Kyoto (JO L 49, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 194), precum și, pe de altă parte, comunicarea cu acest registru.
- 99 Reclamanta arată de asemenea că, dat fiind că metodele de alocare ar privi doar cazul general și nu ar prevedea excepții pentru cazurile atipice, dreptul Republicii Federale Germania de a acoperi această lacună prin intermediul articolului 9 alineatul (5) din TEHG ține de o analiză globală a economiei regimului de alocare a cotelor prevăzut de Decizia 2011/278. În opinia sa, deși este adevărat că statele membre nu sunt competente să reglementeze cazurile guvernate de Decizia 2011/278, sunt competente să stabilească toate celelalte norme de alocare care ar avea vocație să se aplice alături de metodele de alocare definite de Comisie.
- 100 Această argumentare trebuie, de asemenea, să fie respinsă.
- 101 Astfel, în primul rând, este necesar să se sublinieze că articolul 10a din Directiva 2003/87 prevede norme tranzitorii privind emiterea cotelor cu titlu gratuit. Potrivit alineatului (1) primul paragraf al acestei dispoziții, Comisia adoptă dispoziții integral armonizate de punere în aplicare pentru o alocare armonizată a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră, lucru pe care l-a realizat prin adoptarea Deciziei 2011/278 care definește, potrivit articolului 1, pentru întreaga Uniune, normele tranzitorii privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a cotelor de emisii în temeiul Directivei 2003/87 începând din 2013. Articolul 10 din Decizia 2011/278 conține metodele de calcul pentru alocarea acestor cote instalațiilor (a se vedea punctul 44 de mai sus). După cum afirmă Comisia, o astfel de armonizare totală pentru întreaga Uniune presupune ca normele de alocare stabilite în Decizia 2011/278 să fie exhaustive și să excludă în mod necesar orice alocare de cote gratuite în temeiul normelor naționale.
- 102 În al doilea rând, alocarea cotelor de emisie cu titlu gratuit în temeiul unei norme naționale care depășește normele stabilite în Decizia 2011/278 este contrară obiectivului legiuitorului Uniunii, care urmărea, astfel cum s-a constatat deja (a se vedea punctul 82 de mai sus), instituirea unui sistem mai armonizat de comercializare a cotelor de emisie pentru a eficientiza utilizarea beneficiilor provenite din comercializarea cotelor, pentru a evita perturbarea pieței interne și pentru a facilita conectarea cu alte sisteme de comercializare (Hotărârea Polonia/Comisia, EU:T:2013:113, punctul 41).
- 103 În al treilea rând, nu se poate susține că normele de alocare prevăzute în Decizia 2011/278 privesc doar cazul general și că, în consecință, cazurile atipice pot fi reglementate de dreptul național. Astfel, Comisia avea obligația, în temeiul articolului 10a alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2003/87, să adopte dispoziții integral armonizate de punere în aplicare pentru o alocare armonizată a cotelor cu titlu gratuit. Având în vedere că este inherent unor astfel de norme generale să aibă un impact mai

important asupra anumitor instalații decât asupra altora (a se vedea punctul 71 de mai sus), aceste norme privesc toate cazurile, inclusiv cazurile atipice. O derogare de la normele armonizate ale Uniunii nu poate fi acordată unilateral de un stat membru (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 mai 1996, Faroe Seafood și alții, C-153/94 și C-204/94, Rec., EU:C:1996:198, punctul 56).

104 Pe de altă parte, trebuie arătat că articolul 9 alineatul (5) din TEHG nu prevede că Republica Federală Germania este competentă să aloce cote cu titlu gratuit operatorilor de instalații care se confruntă cu dificultăți excesive. Astfel, o asemenea alocare este posibilă, în temeiul acestei dispoziții, doar cu condiția ca Comisia să nu o refuze.

105 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentarea reclamantei potrivit căreia Comisia a încălcat principiul subsidiarității prin respingerea alocării cotelor cu titlu gratuit în temeiul clauzei referitoare la situații extreme prevăzută la articolul 9 alineatul (5) din TEHG, trebuie amintit că, potrivit articolului 5 alineatul (3) TUE, în temeiul acestui principiu, în domeniile care nu sunt de competența sa exclusivă, Uniunea intervine numai dacă și în măsura în care obiectivele acțiunii preconizate nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre nici la nivel central, nici la nivel regional și local, dar, datorită dimensiunilor și efectelor acțiunii preconizate, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii.

106 În speță, această argumentare trebuie să fie respinsă. Astfel, este necesar să se arate că normele tranzitorii referitoare la alocarea cotelor cu titlu gratuit stabilite în Decizia 2011/278 în temeiul articolului 10a alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2003/87 sunt exhaustive și exclud în mod necesar orice alocare de cote gratuite în temeiul normelor naționale (a se vedea punctul 101 de mai sus). În plus, reclamanta nu a contestat faptul că instituirea sistemului de comercializare a cotelor de emisie în Uniune prin Directiva 2003/87 nu putea să fie realizată în mod suficient de statele membre acționând individual și că instituirea acestui sistem putea, așadar, ca urmare a dimensiunilor și a efectelor sale, să fie mai bine realizată la nivelul Uniunii. Din considerentul (8) al Directivei 2009/29 rezultă de asemenea că o examinare efectuată în anul 2007, având în vedere experiența acumulată în primele două perioade de comercializare, a confirmat că era imperativă instituirea unui sistem mai armonizat de comercializare a cotelor de emisie pentru a eficientiza utilizarea beneficiilor provenite din comercializarea cotelor, pentru a evita perturbarea pieței interne și pentru a facilita conectarea cu alte sisteme de comercializare a drepturilor de emisie.

107 Prin urmare, cel de al doilea motiv trebuie respins.

108 Rezultă din tot ceea ce precedă că acțiunea trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

109 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii principale și procedurii măsurilor provizorii, în conformitate cu concluziile Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunea.**
- 2) **Romonta GmbH suportă cheltuielile de judecată aferente procedurii principale și procedurii măsurilor provizorii.**

Dittrich

Szwarcz

Tomljenović

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 26 septembrie 2014.

Semnături